

Strategi för myndighetsstöd vid utveckling av lokal ungdomspolitik

Strategi för myndighetsstöd vid utveckling av lokal ungdomspolitik

Förord

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor (MUCF) har haft i uppdrag av regeringen att ta fram en strategi för myndighetens arbete med att stödja utvecklingen av en lokal kunskapsbaserad ungdomspolitik. Det övergripande syftet med strategin är att den ska bidra till att landets kommuner verkar för att nå de ungdomspolitiska målen att alla unga mellan 13 och 25 år ska ha goda levnadsvillkor, makt att forma sina liv och inflytande över samhällsutvecklingen.

Myndighetens roll i arbetet är att stödja kommunerna att arbeta kunskapsbaserat samt att stödja ett strategiskt utvecklingsarbete. Ambitionen är att vi därigenom bidrar till ett förändringsarbete bland landets kommuner i syfte att nå de ungdomspolitiska målen.

Eva Theisz, vikarierande generaldirektör,
Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor

Innehåll

Sammanfattning	5
Huvudsakliga inriktningar	6
Vår definition av kunskapsbaserad ungdomspolitik.....	7
Målgrupp	7
Riktat stöd	8
Den första stödformen.....	8
Syfte och mål.....	8
Hur vi väljer vilka kommuner som ska erbjudas ett riktat stöd	8
Den första stödformens innehåll	9
Den andra stödformen.....	10
Syfte och mål.....	10
Den andra stödformens innehåll	10
Generellt stöd.....	11
Syfte och mål.....	11
Det generella stödets innehåll	11
Strategisk påverkan	12
Samarbete mellan myndigheter och andra aktörer	12
Bidra i regionernas utvecklingsarbete.....	12
Behov av att bygga upp djupare kunskap	12
Förslag	13
Referenser	14
Bilaga: Prioritering av kommuner för riktat stöd.....	15
Ungas etablering i arbetslivet och i samhällslivet är prioriterat	15
Arbetsmodell.....	16

Sammanfattning

Denna strategi utgår från att vår uppgift är att stödja kommuner både med kunskap och med processtöd. Detta stöd sker i form av ett riktat stöd samt ett generellt stöd.

Det riktade stödet ska underlätta för den enskilda kommunen att jobba med ett förändrings- eller utvecklingsarbete över längre tid och på strategisk beslutsnivå. Det innebär vidare nära dialog, lättillgängliga verktyg för integrering och uppföljning, samt kunskap om ungdomsperspektiv och kunskapsbaserad ungdomspolitik.

Utvecklingsarbetet karakteriseras av ett gemensamt lärande. En central utgångspunkt i ett hållbart förändringsarbete är att det är förankrat på ledningsnivå.

Generellt stöd innebär att kommunerna själva inom nämnd- och förvaltningsstrukturen på ett enkelt sätt ska kunna inhämta kunskap om unga och utveckla ett ungdomsperspektiv i verksamheten. Det generella stödet innebär att myndigheten förmedlar kunskap, erfarenheter och metoder för att kunna genomföra ett kunskapsbaserat ungdomspolitiskt arbete i syfte att fler kommuner initierar ett systematiskt arbete med en kunskapsbaserad ungdomspolitik samt att bidra till hållbarhet genom att fokusera på ett systematiskt arbetssätt.

MUCF ser vidare ett behov av att fokusera på samarbete med andra aktörer som vänder sig till samma målgrupp inom kommuner och också att bidra i regionernas utvecklingsarbete för att på så sätt få större genomslag för information och perspektiv. Därtill har myndigheten identifierat ett behov av att bygga djupare kunskap om i vilken utsträckning kommunerna idag arbetar systematiskt med att utveckla en kunskapsbaserad ungdomspolitik.

Myndigheten har i budgetunderlaget för 2016 – 2018 hemställt om att anslag *Anslag 17 12:2 ap 3 Utvecklingsinsatser gentemot kommuner* överförs till förvaltningsanslaget. Utöver den summa som myndigheten idag disponerar hemställer myndigheten om en tillfällig anslagshöjning om 2 Mkr årligen under 2016 – 2018 i syfte att utveckla och fördjupa det riktade stöd som presenteras i denna strategi.

Huvudsakliga inriktningar

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF) har i regleringsbrevet för 2015 (regeringsbeslut 2014) fått i uppdrag att utforma en strategi för arbetet med att stödja utvecklingen av en kunskapsbaserad kommunal ungdomspolitik. Strategin inriktar myndighetens arbete från och med 2016 och följs upp och revideras 2018.

Strategin innefattar allt arbete som myndigheten utför gentemot kommunerna utifrån anslagspost *Anslag 17 12:2 ap 3 Utvecklingsinsatser gentemot kommuner*. I det fall myndigheten får särskilda uppdrag ska dessa i första hand utföras i enlighet med uppdragsbeskrivningen.

Utgångspunkten för strategin är att MUCF ska bidra till att alla unga mellan 13 och 25 år har goda levnadsvillkor, makt att forma sina liv och inflytande över samhällsutvecklingen (prop. 2013/14:191). I myndighetens instruktion står att vi ska stödja utvecklingen av kunskapsbaserad ungdomspolitik i kommunerna (SFS 2015:49). Det står också att vi ska förmedla kunskap om ungas levnadsvillkor, attityder och värderingar samt ta fram kunskap om insatser och metoder som kan förbättra deras levnadsvillkor.

Myndighetens regleringsbrev för 2015 anger även att vi inom ramen för den ungdomspolitiska verksamheten ska prioritera insatser som rör ungas etablering i arbets- och samhällslivet, däribland ungas egen försörjning, inflytande och psykiska hälsa.

Utifrån dessa skrivningar tolkar vi myndighetens uppgift på följande sätt:

Genom att stötta kommuner i att utveckla och implementera en kunskapsbaserad ungdomspolitik bidrar vi till ungas etablering i arbets- och samhällslivet.

Myndighetens uppdrag handlar till stor del om att ta fram kunskap om unga men även om att synliggöra grupper av unga som kan ha problem eller vara särskilt utsatta, för att på detta sätt synliggöra att gruppen unga är en mångfald av individer. Prioriteringen av ungas etablering i arbets- och samhällslivet innebär att vi primärt fokuserar på ungas egen försörjning, inflytande och psykiska hälsa. Det innefattar kunskap om insatser och metoder för att motverka hinder och förebygga risker i framtida etablering samt kunskap om insatser och metoder för att främja ungas inflytande och en god psykisk hälsa. I allt arbete är såväl ett jämställdhetsperspektiv som ett hbtq-perspektiv vägledande för myndighetens arbete.

Denna strategi utgår från att vår uppgift är att stödja kommuner både med kunskap och med processtöd.

Vår definition av kunskapsbaserad ungdomspolitik

En kunskapsbaserad ungdomspolitik förutsätter ett förhållningssätt som innefattar ett ständigt och systematiskt lärande där politiker och tjänstemän utifrån tillgänglig kunskap och ungas röster fattar beslut om lämpliga insatser.

Kunskapsbaserad ungdomspolitik innebär att samtliga beslut som påverkar unga människors levnadsvillkor tar sin utgångspunkt i:

- kunskap om ungas livsvillkor samt statistik om unga som går att bryta ned på relevanta bakgrundsfaktorer som kön och åldersgrupp
- ungas och ungdomsorganisationers egna perspektiv på aktuella teman och frågor.

Insatser för unga bör formuleras utifrån kunskap om lokala utmaningar och ungas villkor. Resultaten måste också följas upp. En viktig ansats i ett kunskapsbaserat arbete är därför att:

1. ta fram en nulägesbeskrivning för att kunna ringa in utmaningar
2. genomföra åtgärder som svarar mot de utmaningar som framkommit i nulägesbeskrivningen
3. följa upp och utvärdera det arbete som genomförts.

Målgrupp

Myndigheten riktar primärt sitt stöd mot den strategiska beslutsnivån inom kommunerna. Tonvikten ska ligga på politiker och förvaltningschefer samt personer som stöttar dessa funktioner.

I vårt arbete riktat mot kommunerna utgår vi från frågan:

Vad behöver kommunerna veta för att kunna utveckla en lokal kunskapsbaserad ungdomspolitik?

Riktat stöd

Myndighetens riktade stöd syftar till att stödja kommunerna i utvecklingen av ett kunskapsbaserat ungdomspolitiskt arbete, främst inom de tre områdena egen försörjning, inflytande och psykisk hälsa som sammantaget är mycket viktiga för ungas etablering.

Det riktade stödet ska underlätta för den enskilda kommunen att jobba med ett förändrings- eller utvecklingsarbete över längre tid och på strategisk beslutsnivå. Kommunernas arbete bör omfatta både ett främjande och ett förebyggande perspektiv samt åtgärder för att underlätta situationen för unga som har det svårt.

Myndigheten kommer att erbjuda två typer av riktade stödformer. Den första stödformen erbjuds ett urval av kommuner efter analys av indikatorer i vår databas Ung idag. Den andra stödformen erbjuds samtliga kommuner som vill arbeta kunskapsbaserat.

Det riktade stödet är processinriktat och ges över tid. Det innebär vidare nära dialog, lättillgängliga verktyg för integrering och uppföljning, samt kunskap om ungdomsperspektiv och kunskapsbaserad ungdomspolitik. Utvecklingsarbetet karakteriseras av ett gemensamt lärande. En central utgångspunkt i ett hållbart förändringsarbete är att det är förankrat på ledningsnivå.

Stödet ska sammantaget stärka möjligheterna för berörda kommuner att jobba kunskapsbaserat.

Den första stödformen

Syfte och mål

Syftet med den första stödformen är att MUCF ska ge respektive kommun ett stöd i dess process mot en kunskapsbaserad ungdomspolitik.

Det övergripande målet för den första stödformen är att samtliga kommuner som inlett ett fördjupat arbete eller påbörjat ett samarbete utifrån myndighetens riktade stöd ska arbeta systematiskt och kunskapsbaserat med utvecklingen av lokal ungdomspolitik under 2018.

Hur vi väljer vilka kommuner som ska erbjudas ett riktat stöd

Det riktade stödet erbjuds de kommuner som myndigheten har identifierat vara i störst behov av stöd för att utveckla sin ungdomspolitik avseende ungas etablering. Vi kommer att identifiera dessa kommuner med hjälp av aktuell statistik som beskriver situationen på kommunnivå i MUCF:s databas Ung idag.

Kommunerna väljs ut stegvis. I ett första steg kommer vi att identifiera kommuner med en hög andel unga som har problem att etablera sig i samhället. Den viktigaste indikatorn som ska användas i syfte att identifiera kommuner som bäst behöver myndighetens stöd för att utveckla sin ungdomspolitik är andelen unga som under ett helt kalenderår varken arbetat eller studerat (UVAS). Denna indikator kompletteras med ytterligare tre indikatorer som visar andelen behöriga till gymnasiet, andelen i åldern 16–24 år som inte studerar och inte har en gymnasieutbildning samt andelen i åldern 20–24 år som varit arbetslösa i över tre månader.

I nästa steg erbjuds ett antal av dessa kommuner att delta i utvecklingsarbetet. Urval av de kommuner som får erbjudande sker i samverkan med Sveriges Kommuner och Landsting (SKL). Syftet med denna samverkan är att ta del av SKL:s kunskap om situationen i de aktuella kommunerna, till exempel hur kommunen hittills har prioriterat sitt arbete och hur problematiken i sin helhet ser ut i de kommuner som har höga indikatorvärden. Dialogen med SKL ska även omfatta frågan hur det aktiva stödet bäst kan utformas och när i tid det kan vara lämpligt att erbjuda ett sådant stöd.

Den första stödformens innehåll

I det riktade stödet ingår:

- anpassade insatser i syfte att utveckla ett kunskapsbaserat arbete i kommunerna utifrån konkreta processer som syftar till att förbättra ungas möjligheter till etablering
- hjälp med uppföljning och analys av ungas situation i kommunen, bland annat genom myndighetens två verktyg *Ung idag* och *Lupp*
- kunskap om ungdomsperspektivet
- kunskap om ungas situation och livsvillkor utifrån ett jämställdhetsperspektiv, ett mångfaldsperspektiv och ett hbtq-perspektiv
- övrig kunskap utifrån myndighetens inriktning, inklusive kunskap om framgångsfaktorer för ungas etablering samt kunskap om var ytterligare kunskap och perspektiv finns att söka, exempelvis inom det civila samhället, näringslivet, fackförbunden eller statliga myndigheter

Myndighetens insatser kommer att leda till ett gemensamt lärande som tas tillvara i respektive organisation genom att förbättringsarbeten implementeras, sprids och följs upp inom den enskilda kommunen. Kommunerna lär av varandra för att successivt utveckla sina nulägesbeskrivningar, åtgärder och uppföljningar. Vår roll är att bistå kommunerna i denna process. För att nå effekt i den enskilda kommunen måste vi kunna anpassa både vårt processtöd och vårt kunskapsstöd utifrån respektive kommuns förutsättningar och behov.

Den andra stödformen

Syfte och mål

Den andra formen för riktat stöd är myndighetens arbete med Lokal uppföljning av ungdomspolitiken (Lupp). Lupp erbjuds samtliga kommuner som vill ha ett stöd att arbeta kunskapsbaserat. Syftet med Lupp är att erbjuda ett enkelt sätt att samla in ungas röster för att kunna fatta kunskapsbaserade beslut som rör unga. Lupp är en undersökning men även ett processorienterat arbetssätt där en undersökning följs av analys, förslag till beslut och slutligen beslut om insatser som sedan följs upp i en ny undersökning.

De övergripande målen för myndighetens arbete med Lupp är:

- att alla landets kommuner ska känna till att Lupp finns och att det är ett bra verktyg för att utveckla och följa upp det lokala ungdomspolitiska arbetet
- att andelen kommuner som gör Lupp återkommande ökar¹
- att andelen kommuner som upplever att Lupp bidrar till en förändring av den lokala ungdomspolitiken ökar.²

Den andra stödformens innehåll

Lupp är ett stöd som erbjuds till alla kommuner och som bygger på kommunens eget intresse. År 2015 har 57 procent av landets kommuner någon gång gjort Lupp. Det stöd som MUCF erbjuder genom Lupp innebär såväl ett riktat stöd som ett generellt stöd. Det riktade stödet sker genom en årlig konferens för de kommuner som ska genomföra undersökningen samt stöd och konsultation till enskilda kommuner inför, under och efter undersökningen. Det generella stödet ges i form av nedladdningsbara filmer, power points, rapporter, lärande exempel samt tre enkäter riktade till åldersgrupperna 13 – 16 år, 16 – 19 år och 19 – 25 år på svenska, engelska, arabiska och somaliska, samt en webbaserad plattform för insamling och analys.

Uppföljning av det riktade stödet kommer att göras i samband med att strategin revideras 2018.

---

¹ År 2015 har 58 procent av de kommuner som någon gång gjort Lupp genomfört undersökningen fler än en gång.

² I den utvärdering som gjordes av kommunernas arbete med Lupp 2014 uppgav 86 procent att Lupp har bidragit till förändringar av den lokala ungdomspolitiken (Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor 2015).

Generellt stöd

Syfte och mål

Generellt stöd innebär att kommunerna själva inom nämnd- och förvaltningsstrukturen på ett enkelt sätt ska kunna inhämta kunskap om unga samt stöd för att utveckla ett ungdomsperspektiv i verksamheten. Det generella stödet innebär att myndigheten förmedlar kunskap, erfarenheter och metoder för att kunna genomföra ett kunskapsbaserat ungdomspolitiskt arbete i syfte att fler kommuner initierar ett systematiskt arbete med en kunskapsbaserad ungdomspolitik samt att bidra till hållbarhet genom att fokusera på ett systematiskt arbetssätt.

Via det generella stödet förmedlas även kunskap som tas fram inom ramen för särskilda regeringsuppdrag vars målgrupp är personer som i sin yrkesroll möter unga.

Genom att tillhandahålla kunskap om unga och ungas livsvillkor, metoder för att arbeta kunskapsbaserat och metoder för uppföljning och analys kan myndigheten stötta den lokala nivån.

Vårt övergripande mål med det generella stödet är att 80 procent av den prioriterade målgruppen inom kommunerna år 2018 känner till och regelbundet använder den kunskap, det stöd och den information vi tillhandahåller. Vidare ska 80 procent av den prioriterade målgruppen känna till vilka bidrag som går att söka i syfte att främja en långsiktig utveckling av den lokala ungdomspolitiken.

Det generella stödets innehåll

Stödet består i huvudsak av följande delar:

- **Kunskap** om ungdomspolitik och ungas villkor med ett jämställdhetsperspektiv, ett mångfaldsperspektiv och ett hbtq-perspektiv samt kunskap om insatser och metoder för att arbeta kunskapsbaserat utifrån detta.
- **Uppföljning** av ungas villkor, vilket innefattar aktuell ungdomsstatistik som delvis går att bryta ned på kommunnivå via vår webbportal Ung idag.
- **Fördjupad kunskap** om ungas levnadsvillkor genom våra tematiska studier samt vår återkommande attityd- och värderingsstudie.
- **Metodstöd** genom att de positiva erfarenheter som genereras genom myndighetens riktade stöd utvecklas till lärande exempel inom det generella stödet.
- **Anpassad information om de bidrag** som kommunerna kan söka för att utveckla en kunskapsbaserad ungdomspolitik. Bland de bidrag som MUCF har att fördela finns också medel där det civila samhället kan söka medel för samverkan med kommunen.

Det generella stödet ska vara dynamiskt, vilket innebär att det ständigt utvecklas för att möta de utmaningar som kommunerna står inför. Stödet ska dessutom vara lättillgängligt, kommuniceras tydligt samt vara välstrukturerat och sammantaget bidra till att kommunerna bedriver ett kunskapsbaserat arbete genom att MUCF tillhandahåller relevant kunskap, metoder och material. I utvecklingsarbetet med det generella stödet förs även samråd kontinuerligt med SKL.

Uppföljning av det generella stödet sker genom mätningar av på vilket sätt och i hur stor omfattning som kommunerna tar till sig den kunskap som MUCF erbjuder.

Strategisk påverkan

Vi ser behov av att samverka med andra aktörer i syfte att mer effektivt kunna stötta kommunerna i att utveckla en lokal kunskapsbaserad ungdomspolitik och uppnå en långsiktig strategisk påverkan med förbättrade levnadsvillkor för unga som resultat. För myndigheten blir det viktigt att också ta initiativ till samordning i aktuella frågor och inom ramen för detta visa på hur ett kunskapsbaserat arbetssätt kan öka den kommunala ungdomspolitikens kvalitet.

Samarbete mellan myndigheter och andra aktörer

Genom att samarbeta och samordna insatser och information med andra aktörer som riktar sig till vår prioriterade målgrupp inom kommunerna arbetar vi resurseffektivt och når ut bättre med information och perspektiv.

Vi ska ha ett aktivt samarbete med relevanta sektorsmyndigheter, både för att sprida information om vad vi erbjuder inom det generella stödet till kommuner och för att nå önskad effekt inom det riktade stödet. Inom ramen för detta uppdrag har vi lagt grunden för ett tätare samarbete med SKL. Framöver avser vi att påverka genom exempelvis Delegationen för unga till arbete (Dir. 2015:68) genom att bland annat bidra till utformningen av kriterier för vad kommunerna får söka medel för. Vi avser även att påverka regeringens samordnare för unga som varken arbetar eller studerar genom att bidra med kunskap och perspektiv (Dir. 2015:70).

Bidra i regionernas utvecklingsarbete

Regionerna är en allt viktigare typ av aktör inom det ungdomspolitiska området. Myndigheten ska stötta utvecklingen genom att prioritera att närvara i regionala sammanhang. Genom att sprida information och peka på möjligheter till stöd och framhålla goda exempel i frågor och sammanhang där flera kommuner ingår får vi ett större genomslag med vår information och perspektiv. Därav blir det ett strategiskt vägval att prioritera dessa sammanhang.

Behov av att bygga upp djupare kunskap

Myndigheten är samtidigt i behov av att förbättra kunskapen om i vilken utsträckning kommunerna i dag arbetar systematiskt med att utveckla en kunskapsbaserad ungdomspolitik. Målet bör därför vara att över tid bygga upp ett system som möjliggör såväl överblick som jämförelser. Ett system att inspireras av är det som Myndigheten för delaktighet har byggt för att följa upp hur arbetet med funktionshinderspolitiken fortskrider i landets kommuner. Genom ett dylikt system skulle myndigheten kunna planera och utveckla det ungdomspolitiska kunskapsstödet och i större utsträckning nå långsiktiga förändringar. Den djupare kunskapen om hur kommunerna arbetar med att utveckla en kunskapsbaserad ungdomspolitik skulle också förbättra myndighetens underlag till regeringen. Myndigheten avser att återkomma i denna fråga.

Förslag

Myndigheten har i budgetunderlaget för 2016 – 2018 hemställt om att anslag *Anslag 17 12:2 ap 3 Utvecklingsinsatser gentemot kommuner* överförs till förvaltningsanslaget. Oavsett hur regeringen beslutar i denna fråga ser vi en möjlighet att öka ambitionen i vårt arbete genom att tillföra medel i syfte att stärka det riktade stödet till kommuner. Detta delvis nya sätt att ta sig an förbättringsarbetet kräver satsningar vad gäller kompetens men också framtagande av metodmaterial. Utöver den summa som myndigheten idag disponerar hemställer myndigheten om en tillfällig anslagshöjning om 2 Mkr årligen under 2016, 2017 respektive 2018 i syfte att utveckla och fördjupa det riktade stöd som presenteras i denna strategi.

- Förutsatt att myndigheten erhåller medel motsvarande innevarande års medel, det vill säga 5,1 Mkr, har vi kapacitet att ge den första stödformens riktade stöd till mellan tre och fem kommuner under perioden 2016 – 2018 och omkring 50 kommuner har möjlighet att genomföra Lupp årligen.
- I det fall MUCF erhåller mindre medel än vad vi disponerar innevarande år måste vi minska antalet kommuner som erbjuds riktat stöd. Därtill kommer utvecklingstakten i det generella stödet att bli lägre. Framförallt dokumentationen av erfarenheter och metoder kommer i detta fall att nedprioriteras. Det innebär att kommunernas möjlighet att själva ta del av material i syfte att arbeta med utvecklingen av kommunal ungdomspolitik kommer att vara mindre.
- En ökning av medlen utifrån dagens nivå till föreslagna 7,1 Mkr årligen under 2016, 2017 respektive 2018 skulle innebära att antalet kommuner som får ett riktat stöd av den första stödformen i frågor som rör ungas etablering i arbets- och samhällsliv kan öka. Över perioden 2016 till 2018 bedömer vi att vi med dessa medel kan ge ett anpassat stöd åt upp till tio kommuner eller fler. Därtill kommer vi att kunna hålla en fortsatt hög ambitionsnivå i övriga stödformer, vilket bland annat kommer att innebära att skriftligt stödmaterial till kommuner kontinuerligt kan utvecklas och förbättras. Medlen kommer i huvudsak att användas för personalkostnader men även för ökade kostnader kopplade till resor och möten med de personer inom kommunerna som arbetar med utvecklingen.

Referenser

Dir. 2015:68. Tilläggsdirektiv till Delegationen för unga till arbete.

Dir. 2015:70. Samordnare för unga som varken arbetar eller studerar.

Regeringens proposition 2013/14:191. Med fokus på unga – en politik för goda levnadsvillkor, makt och inflytande.

Regeringsbeslut (2014). Regleringsbrev för budgetåret 2015 avseende Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor 2014-12-22, U2014/7523/SAM delvis, U2014/7545/UC m.fl.

SFS 2015:49. Förordning med instruktion för Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor.

Bilaga: Prioritering av kommuner för riktat stöd

Utgångspunkten är att Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor ska bidra till att alla mellan 13 och 25 år har goda levnadsvillkor, makt att forma sina liv och inflytande över samhällsutvecklingen. Vårt arbete som riktas mot kommunerna beskrivs i instruktionens 4 §.

För att få så mycket effekt som möjligt med de resurser myndigheten har att tillgå har vi valt att prioritera ett antal kommuner som kommer att erbjudas ett riktat stöd för att utveckla sin lokala ungdomspolitik³. Utgångspunkten för det riktade stödet är att vi satsar våra resurser där det bäst behövs, utifrån att vi har kunskap om hur ungas villkor ser ut i olika kommuner genom databasen Ung idag. Databasen genererar kunskap om vilka klyftor det finns avseende goda levnadsvillkor – inom ungdomsgruppen och mellan olika delar av landet. Vi har identifierat indikatorer som kan tolkas som indikatorer på problematisk etablering som försvårar för unga att ha egen försörjning, möjligheter att bilda egen familj och kunna engagera sig i samhällslivet. Den viktigaste indikatorn som ska användas i syfte att identifiera kommuner som bäst behöver myndighetens stöd för att utveckla sin ungdomspolitik är:

- *andelen unga som under ett helt kalenderår varken studerat eller arbetat (UVAS).*

Den indikatorn kompletteras med informationen från ytterligare tre indikatorer:

- *andelen unga som är behöriga till gymnasiet*
- *andelen unga i åldern 16–24 år som inte studerar och inte har en gymnasieutbildning*
- *andelen unga i åldern 20–24 år som varit arbetslösa i över tre månader.*

Ungas etablering i arbetslivet och i samhällslivet är prioriterat

Ung idag omfattar statistik om ungas levnadsvillkor över tid och av de totalt 60 indikatorerna kan 14 brytas ned på kommunnivå.

Unga som varken arbetar eller studerar är ett bra mått för att indikera problematisk etablering i arbetslivet, men det finns eftersläpningar i statistiken. Den senaste statistiken avser 2012 och därför är indikatorn arbetslösa i mer än tre månader, där vi har statistik från 2014, ett bra kompletterande mått för sysselsättning.

Ofullständig skolgång är en av de största riskfaktorerna för arbetslöshet. Därför är behöriga till gymnasiet samt unga utan gymnasieutbildning viktiga mått när vi fokuserar på problematisk etablering.

Vi saknar lämpliga indikatorer för psykisk hälsa och aktivt deltagande i samhällslivet på kommunnivå. Därför kan inte dessa ingå som urvalskriterier. Däremot finns det starka samband på individnivå med att vara utanför arbetslivet och att vara utanför samhällslivet, samt med psykisk ohälsa och att vara utanför arbetslivet.

---

³ Övriga kommuner som inte tillhör den prioriterade gruppen kommer att erbjudas att arbeta med LUPP eller det generella stödet. Vad det innebär förtydligas i strategin.

Arbetsmodell

För att identifiera kommuner att rikta vårt stöd till listar vi kommunerna med störst problematik avseende var och en av de valda indikatorerna. UVAS-måttet är utgångspunkten, men eftersom den har eftersläpning så kontrolleras det måttet mot andelen arbetslösa i mer än tre månader och med behöriga till gymnasiet samt unga utan gymnasieutbildning.

Kommuner som utöver att vara en av de med flest unga i åldern 20–24 år som under ett helt kalenderår varken arbetar eller studerar och *också* finns bland de mest utsatta avseende de ytterligare tre indikatorerna: lägst andel behöriga till gymnasiet, störst andel unga i åldern 16–24 år som inte studerar och inte har en gymnasieutbildning (avhopp), störst andel unga i åldern 20–24 år som varit arbetslösa i över 3 månader kommer att vara bland de som kommer att erbjudas ett aktivt stöd från myndigheten för att utveckla sin kunskapsbaserade ungdomspolitik. I strategin redogörs för på vilket sätt vi anser samverka med SKL för att välja de kommuner som vi slutligen vänder oss till.

Arbetslöshet och skolmisslyckanden är allt som oftast kopplade till dåligt mående, psykisk ohälsa och social problematik hos de unga. Detta är i sin tur kopplat till lågt samhällsengagemang. Vi kan därmed även arbeta med insatser som syftar till att öka ungas samhällsengagemang och möjligheterna till inflytande i samma kommuner där etableringen i arbetslivet är som mest problematisk.

© Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF) 2015

grafisk form **Christián Serrano**

distribution **MUCF, Box 17801, 118 94 Stockholm**

webbplats **www.mucf.se**

tfn **08-566 219 00**

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor

Vi tar fram kunskap om ungas levnadsvillkor och om det civila samhällets förutsättningar. Vi ger stöd till föreningsliv, kommuner och internationellt samarbete.

mucf | Myndigheten för ungdoms-
.se | och civilsamhällesfrågor